

Aktualitetsprövning

Översiktsplan 2018, Hammarö kommun

Underlagsrapport 2019-12-03

Sammanfattning

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i hela kommunen. Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan. Kommunfullmäktige ska minst en gång under mandatperioden ta ställning till om kommunens översiktsplan, inklusive tematiska tillägg och fördjupningar, är aktuell. Hammarö kommuns nu gällande översiktsplan antogs den 25 juni 2018 och vann laga kraft 19 juli 2018. Därtill har kommunen tre fördjupade översiktsplaner till den kommunomfattande översiktsplanen där de riktlinjer som uppges i den kommunomfattande översiktsplanen även ska integreras in och gälla i de fördjupade översiktsplaner.

För att kunna bedöma aktualiteten behövs en analys som visar hur den nuvarande översiktsplanen tillämpas och om det tillkommit nya förutsättningar och anspråk sedan den antogs. Ledningsstöd under kommunstyrelsens förvaltning har under hösten 2019 analyserat översiktsplanen vilket presenteras i denna underlagsrapport.

Samlad bedömning av gällande översiktsplans aktualitet

Aktualitetsprövningen ger slutsatsen att översiktsplanen är fortsatt aktuell. Kommunens syn och ställningstaganden kring hur mark- och vattenanvändningen ska användas, utvecklas och bevaras har inte ändrats. Dock krävs vissa korrigeringar på grund av nya förutsättningar och förtydliganden och ändringar där man inte anser att översiktsplanen är tillräckligt tydlig.

Även de fördjupade översiktsplanerna anses vara fortsatt aktuella.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Samlad bedömning av gällande översiktsplans aktualitet	2
Syfte och process	4
Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse (över Hammarö kommun)	4
Synpunkter/svar på översiktsplanen från aktualitetsprövningsprocessen	6
Politiska partier	6
Politiska nämnder	13
Nya lagar, mål, riktlinjer och strategier	14
Det här behöver "ändras" i översiktsplanen	15
Slutsats	17

Syfte och process

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan. Den ska visa hur kommunen vill utveckla marken och vattnet i kommunen. Översiktsplanen måste vara aktuell för att kunna vägleda efterföljande planering, exempelvis strukturplaner, detaljplaner, exploateringsprojekt och bygglov. Hammarö kommun antog 25 juni 2018 en ny kommunomfattande översiktsplan. Hammarö kommun har också tre fördjupade översiktsplaner. *Fördjupning av översiktsplanen för Tyehalvön*, antogs av KF 2011, *Fördjupning av översiktsplanen för Rud*, antogs av KF 2014, *Fördjupning av översiktsplanen för Hästviken-Bråten*, antogs av KF 2015

Aktualitetsprövningen innebär att kommunfullmäktige fattar beslut om vilka översiktsplaner som är i huvudsak aktuella och ska fortsätta att gälla och vilka som är inaktuella och ska upphöra att gälla. Det är översiktsplanen i sin helhet som ska aktualitetsförklaras, vilket omfattar översiktsplanen tillsammans med eventuella ändringar. Bedömningen i Hammarö kommun har varit att det är lämpligt att aktualitetsprövningen genomförs i början av den nya mandatperioden.

En aktualitetsprövning och beslutsunderlaget för en sådan kan utformas på olika sätt. De formella kraven är endast att beslutet ska tas av kommunfullmäktige och att beslutet ska skickas till Länsstyrelsen och Boverket. Aktualitetsprövningen med dess korrigeringar kommer att ligga som bilaga till översiktsplanen, både i den tryckta och digitala versionen.

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd och kommunens samhällsbyggnadssamordnare under kommunstyrelsens förvaltning har ansvarat för arbetet med aktualitetsprövningen. En remiss har skickats ut de politiska partier som representeras i kommunfullmäktige samt kommunens nämnder för att ta in deras synpunkter på den gällande översiktsplanen och vad de anser nödvändigt att ändra vid en aktualitetsprövning. I enlighet med plan- och bygglagens bestämmelser är det kommunfullmäktige, som fattar beslut om översiktsplanernas aktualitet. Arbetet har genomförts i dialog med kommunens övriga förvaltningar och Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse har varit vägledande i arbetet. Alla inkomna yttranden och den kommunspecifika delen i Länsstyrelsen sammanfattande redogörelse finns redovisade i nästkommande kapitel tillsammans med kommentarer.

Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse (över Hammarö kommun)

Länsstyrelsen ska minst en gång under mandatperioden redovisa sina synpunkter om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I juni 2019 gav Länsstyrelsen ut *Sammanfattande redogörelse för Värmlands län 2019-2022*. Den sammanfattande redogörelsen tar upp övergripande och aktuella frågor för kommunernas översiktsplanering men även kommunspecifika redogörelser som ska fungera som ett stöd till kommunernas aktualitetsprövning. Redogörelsen utgår från frågor där Länsstyrelsen har ett särskilt tillsynsansvar, som riksintressen miljö kvalitetsnormer, strandskydd, mellankommunala frågor, samt frågor inom hälsa och säkerhet. Den redovisar också nationella och regionala mål och program som har koppling till översiktsplanering samt lagförändring från föregående mandatperiod.

Nedan redovisas den kommunspecifika delen för Hammarö kommun.

Nya planeringsförutsättningar (2018 och framåt) **Statliga intressen**

- Boverkets tillsynsvägledning för översvämningsrisk
- Krav på redovisning i översiktsplanen av risken för skador på den byggda miljön m.m. (PBL)
- Regional risk- och sårbarhetsanalys (RSA)
- Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall
- Riksintresse Energiproduktion (Vattenkraft) – Samråd
- Riksintresse Kommunikationer – beslut
- Riksintresse Totalförsvaret – beslut
- Skyfallskarteringar av 16 tätorter
- Trafikverkets åtgärdsprogram enligt Förordning om omgivningsbuller, 2019-2023
- Översyn av den generella strandskyddets omfattning
MKN Vatten - uppdatering av statusklassningar
- Ny vägledning om geotekniska säkerhetsfrågor vid planläggning

Mål och strategier

- Energipolitiken
- Levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling
- Länstransportplan för Värmlands län 2018–2029
- Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023
- Nationell plan för transportsystemet 2018–2029
- Politik för gestaltad livsmiljö

Övriga upplysningar

- En utvecklad översiktsplanering (PBL)
- Klimatlagen
- Planeringskatalogen
- Tydligare regler för att bedöma miljöpåverkan
- Vattenkraftverkens miljö tillstånd ska omprövas enligt en nationell plan (MB m.fl.)

Sammanfattande synpunkter

Några frågor om statliga och mellankommunala intressen har utvecklats eller blivit aktuella sedan 2018 då översiktsplanen aktualitetsförklarades. Riksintressen för kommunikationer har setts över 2018 och innehåller uppdaterade beskrivningar för farleden som leder till Skoghalls och Karlstads hamn. Försvarsmakten tog också 2018 ett nytt beslut om riksintresse för totalförsvaret som pekar ut ett omfattande lågflygningsområde med särskilt behov av hinderfrihet. Området sträcker sig från Väneren till Älvdalen och täcker nästan hela Hammarö kommun. Energimyndighetens pågående arbete med att peka ut riksintressen för energiproduktion vattenkraft, liksom omprövning av miljö tillstånd, bör också beaktas i kommunens översiktsplanering. Nya föreskrifter om kontroll av luftkvalitet samt ändrade riktvärden för trafikbuller vid bostadsbyggnader behöver tas hänsyn till i planeringen och utvecklingen av kommunen. I samband med åtgärdsprogrammet för buller har Trafikverket tagit fram en bullerkarta för väg 236 (Hammaröleden). Det pågående arbetet med miljö kvalitetsnormer för vatten kommer också innebära nya parametrar och statusklassificeringar som kommunen behöver ta hänsyn till. Inom området risk- och säkerhet har det kommit nya lagkrav men också nya vägledningar och riktlinjer som innebär betydande förändringar för hur risk- och säkerhetsfrågor ska hanteras i kommunens planering. Länsstyrelsen har under 2018 upprättat en ny regional risk- och sårbarhetsanalys (RSA). 2018 tog Länsstyrelsen också fram skyfallskarteringar för 16 tätorter i Värmland, varav en för Skoghalls tätort.

Vänersjöfarten och behovet av åtgärder i slussarna i Trollhätte kanal har pekats ut som ett investeringsobjekt i den nationella planen för transportsystemet 2018–2029. I Länstransportplanen finns utpekade åtgärder för trafiksäkerhet, trimning och miljö vid väg 236 Hammarö-Karlstad.

Mot slutet av förra mandatperioden tog regeringen beslut om nya mål och strategier, bland annat inom områden arkitekturpolitik och digitalisering, som behöver beaktas i kommande översiktsplanering.

Översiktsplanen antogs efter Parisavtalet och FN:s beslut om Agenda 2030. Under 2018 har klimat- och energipolitiken utvecklats med nya lagar och målsättningar.

Även nya regler för att bedöma miljöpåverkan ska nu tillämpas.

Kommentar: Ingen av de lagändringar, förordningar eller riktlinjer som genomförts sedan översiktsplanen antogs i juni 2018 gör översiktsplanen inaktuell, men vi gör vissa förtydliganden vid behov. Vi har hållit texten gällande mål och riktlinjer övergripande just för att översiktsplanen inte ska bli inaktuell vid justeringar. Gällande riksintressen så har översiktsplanen utgått från de nya besluten om kommunikationer och totalförsvaret. Vad gäller energiproduktion så har energimyndigheten efter samrådet beslutat att avvakta Nationella planen för moderna miljövillkor. Ser över texten om luftkvalitet, buller och vatten utifrån nya föreskrifter och riktvärden. Risk och sårbarhetsanalysen har legat som underlag till översiktsplanen. Uppdaterar även texten om översvämning för att lägga till skyfallskarteringen över Skoghalls tätort. Text om åtgärder för slussarna i Trollhättan läggs till som prioritering för Vänersamarbetet. Vad gäller väg 236 så nämns den under mellankommunala frågor men utvecklar texten.

Synpunkter/svar på översiktsplanen från aktualitetsprövningsprocessen

Politiska partier

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna Hammarö stöder en återaktualisering 2019 av översiktsplanen från 2018 med korrigeringar enligt nedan.

Generella synpunkter på planen:

Det finns ganska mycket fakta som behöver återaktualiseras. En hel del av det som planerades då har antingen redan genomförts eller blivit oaktuellt genom att andra beslut som tagits. Avstå från detaljer där så är möjligt, för att minska risken för att bli inaktuell de kommande åren. På sid 9-13 finns detaljerade datum och tidpunkter som känns onödiga.

Specifika synpunkter:

1. Sid3. – **Byt ut** förordet och låt nuvarande KSO skriva det.

Kommentar: Kan inte byta ut då ändringarna från aktualitetsprövningen inte kan läggas till i dokumentet för översiktsplanen utan får ligga i en egen bilaga men ett förord kan skrivas till den

Sid 15 – **Lägg till:** Det är viktigt att framtida byggnation anpassas till det behov som finns hos de personer som säljer sin villa och vill flytta till en lägenhet. Om vi inte kan erbjuda attraktiva lägenheter på Hammarö (bostadsrätter eller hyresrätter) flyttar dessa till Karlstad och vår skattekraft minskar.

Kommentar: Lägger till text

3. Sid 17 – Stycke två som behandlar skolans ranking bör vara **mer generellt** t.ex. "skolan på Hammarö har en topplacering i länet och hamnar högt upp även på nationell nivå".

4. Sid 20-21. -Obalanserad text. En enorm överfokusering på förskola med ingående beskrivningar som inte hör hemma i en översiktsplan. Den är delvis politiskt argumenterande. **Korta delen om förskola betydligt.** Ställningstaganden bör lyftas ut i punkter och inte ligga insprängda i texten. Stryk ställningstagandet att förskolor bör ligga i bostadsområden. Det står i strid med ställningstagandet Sid 59 om placering av basservice vilket är det vi bygger enligt idag.

Kommentar: Vi planerar även att bygga förskolor i nya bostadsområden såsom Anneberg och även i andra utpekade utvecklingsområden

5. Sid 25 – Övernattningsmöjligheter – **tydliggör** att kommunen idag saknar både hotell och vandrarhem.

Kommentar: Lägger till text

6. Sid 27 – **stryk** de badplatser som inte längre sköts av kommunen.

Kommentar: Korrigerar texten

7. Sid 37 – **korrekturfel.** Notera att det är annat textformat i sista stycket.

Kommentar: Korrigerar texten

8. Sid 42-43. – **Lägg till** en text om invasiva arter och framtagandet om en handlingsplan mot dessa.

Kommentar: Hör inte hemma under kapitlet risk, hälsa och säkerhet men lägger till text om detta i grön- och blåstrukturens områdestyper och ställningstaganden

9. Sid 43 – **Förenkla texten** så att den är tillgänglig för vanliga läsare, ex. "hydrologisk regim" är inte ett begrepp som är allmänt känt. Och vad innebär att Väneren har "måttlig ekologisk status"?

Kommentar: Förklaringen står i parantes efter

10. Sid 46 – sista punkten om åtgärder enligt en förstudie. Åtgärder utförs enligt fattade beslut eller genom en antagen handlingsplan. Vi ska inte förplikta oss till åtgärder föreslagna i en förstudie som inte är refererad i materialet. **Omformulera.**

Kommentar: Stryker det

Lägg till en text kring Vänersamarbetet som lyder: "Den viktigaste frågan för oss är att följa Trafikverkets planer på nya slussar i Trollhättan och verka för att dessa genomförs tills 2031 enligt antagen långsiktplan."

Kommentar: Lägger till text

12. Sid 57 – frasen "det är framförallt flerbostadshus som byggs" stämmer inte med hur våra planer ser ut. **Texten bör ändras** till något i stil med "en blandning av hus typer byggs och med en variation av upplåtelseformer".

Kommentar: Korrigerar i texten

13. Sid 57 – **omformulera** "Bilen får ta mindre plats" – det är ett politiskt ställningstagande som inte har någon majoritet. Det räcker gott att skriva att vi "prioriterar gående, cyklister och kollektivtrafik". Det finns inga planer att stänga av vägar eller göra dem mindre framkomliga med bil.

Kommentar: Korrigerar i texten

14. Sid 58 – Stycket "God Livskvalitet" är framåtblickande och visionär. Låt då texten om barns rörelse också vara framåtsyftande och inte problemorienterad. **Alternativ text** "Barn uppmuntras till idrott och rörelse och att på säkra cykel-och gångvägar själva ta sig mellan skola, hem, idrott och fritidsaktiviteter"

Kommentar: Lägg till text om detta

15. Sid 64 andra spalten "Södra delen av Hammarö" – **stryk** punkterna "Vatten" och "Kommunen avser". Dessa är otydliga och lösryckta.

Kommentar: Korrigerar i texten

16. Sid 68 – 70 Skoghalls tätort: a. Ställningstagande sid 69: Åtgärder för att locka handel att etablera sig i Skoghalls centrum bör **läggas till** i texten. **Lägg till** ett ställningstagande om att arbeta för god tillgänglighet till handel och service i Skoghalls centrum. Det är idag även en lång text som fokuserar på att argumentera för minskad parkeringsnorm, det är inte ett politiskt fattat beslut. Korta texten och poängtera att en plan för flexibel parkeringsnorm är under framtagande.

Kommentar: Korrigerar i texten

b. **Lägg till** ett ställningstagande för ett sammanhållet skol- och idrottsområde på Mörmon. Det är strategiskt viktigt.

Kommentar: Lägger till text

c. Sid 70: **Stryk** helt ställningstagandet att utreda en ny våtmark vid Hammarö utbildningscenter.

Kommentar: Tar bort

17. Sid 74-75 Sätterstrand: a. Ställningstagandet för högre bebyggelse stämmer inte med den allmänna strategin att förtäta i cirklar kring centra och kollektivtrafiklederna. **Omformulera** så att vi istället upprepar den allmänna inriktningen om variation av hustyper och upplåtelseformer.

Kommentar: För att kunna hålla våra riktlinjer vid en omvandling av Sätterstrand och möjliggöra kollektivtrafik till området krävs ett högre befolkningsunderlag

18. Sid 78-79 Anneberg-Bråten: a. **Rita in** Riksbyggens område på Anneberg. Och lyft fram att det är flerbostadshus som ska byggas där.

Kommentar: Vi kan skriva in lite text om det utan att rita in det i kartan

19. Sid 80-81 Östanås: a. **Nytt ställningstagande:** Innan ytterligare förtätning sker måste väg och cykelväg byggas ut.

Kommentar: Detta tas upp i genomförandeplanen som är under framtagande

b. **Stryk** stycket om att säkra tillgången på förskoleplatser, det är inte specifikt för Östanås utan gäller all nybyggnad i kommunen. De blir lite märkligt att lyfta upp det på just Östanås och inte på andra områden.

Kommentar: text tas bort

Sans och balans

Här kommer våra synpunkter från Sans o Balans

Vi anser i högsta grad att översiktsplanen skall aktualitetsprövas. En del som står i planen följs

inte idag. Det står bl.a. att "Ny bebyggelse förläggas på norra delen av ön och den södra delen ska fredas från ytterligare bebyggelse."

Detta stämmer inte tyvärr. Det sker i hög grad en exploatering på södra sidan. Planen måste bli än tydligare här då Hammarö har växtvärk. Likaså måste planen följas än mer.

En del i planen är dessutom inaktuellt idag.

Några kommentarer om två av Hammarös utvecklingsområden i planen.

Kommentar: Gällande nyttillkommande bebyggelse på södra delen har vi precis fått prövat i domstolen om skrivningarna i översiktsplanen är tillräckligt tydliga, vilket dom bedömt dom vara. En genomförandeplan är under framtagande som tydliggör kommunens prioriteringar gällande genomförandet av översiktsplanen.

Mörmon (Haga)

I planen står det att det finns potential för mera flerbostadshus och då upp till 6 våningar.

Vi ser positivt på några nya flerbostadshus byggs men hela 6 våningar tycker vi skulle förstöra områdets karaktär. Vi är även tveksamma till hur trafiksituationen skulle bli om flera bostadshus på 6 våningar kom till här. Istället för att enbart flerbostadshus skulle vi se att man ger mer plats åt ytterligare affärsverksamhet. T.ex. bensinstationerna ger idag viss service i området.

Kommentar: I genomförandeplanen som är under framtagande så säger vi att området ska förtätas med bostäder och verksamheter

Sätterstrand

Här finns potential. Vi ser positivt på att flerbostadshus byggs här. Gärna bostäder som är skraddarsyddade för äldre. Detta skulle öka kollektivtrafiken dit och stimulera det lokala näringslivet. Hör bör man också planera för mer affärsverksamhet om man planerar för flerbostadshus. Gärna affärslokaler i bostadshusen. Hela området skall bli ett miljövänligt område för framtiden.

Kommentar: Synpunkt noteras

I övrigt så önskar vi att man ser över Skohallsådran och skriver in i planen om hur riskerna för översvämning skall minimeras i framtiden. Detta område har en hög risk vid översvämning. Likaså skall de framgå vilken verksamhet som skall bedrivas i detta område med hänsyn till miljön och översvämningensrisken.

Kommentar: Vi har i ett kapitel under risk och säkerhet tagit höjd för översvämningensrisk i kommunen

Liberalerna

Remissvar aktualitetsprövning Översiktsplan

Liberalerna är över lag positiva till den översiktsplan som antogs 2018.

Vi lämnar följande åsikter.

Om det går att få till en skrivning som tillåter/är positiv till att verksamheter, t.ex. jordbruk, som ligger på södra delen av ön utvecklas utan att detta blir prejudicerande för andra fastighetsägare som vill uppföra bostadshus så är vi positiva till det.

I Hammarös strategiska utveckling kan man läsa att bilen ska ta mindre plats och boende i centrum förlitar sig nästan helt på gång, cykel och kollektivtrafik.

Denna delen av planen handlar om utvecklingen på lång sikt men vi tro inte att bilen kommer försvinna som transportmedel för en stor del av befolkningen.

Kollektivtrafik fungerar utmärkt för att ta sig mellan större befolkningscentra som t.ex.

mellan Skoghäll och Karlstad centrum men fungerar mindre bra när boende ska

transportera sig utanför dessa centra varför vi behöver räkna med att bilen kommer att finnas kvar som transportmedel och då behöver vi ha en med det i vår planering.

Kommentar: Det finns ingen skrivning som begränsar möjligheten till jordbruk på södra halvan däremot uppbyggnad av nya bostadshus. Att få till en skrivning som tar ett annat ställningstagande med nyetablering av bostadshus i samband med jordbruk innebär att vi därmed öppnar upp möjligheten till nya bostadshus. Texten om att bilen ska ta mindre plats tas bort.

Moderaterna

Remissvar återaktualisering översiktsplan Hammarö Kommun 2019.

Moderaterna Hammarö stöder en återaktualisering av översiktsplanen från 2018 med korrigeringar enligt nedan.

Generella synpunkter på översiktsplanen.

Justera och uppdatera samtliga skrivningar i dokumentet där åtgärder redan är utförda eller pågående och nära till avslut.

I vissa fall kan utläsas att tidigare beslut har ändrats vilket innebär ett behov av justering i texten.

Kommentar: Ser över detta och förtydligar i aktualitetsprövningen

Nytt förord ska tas fram och undertecknas av nuvarande majoritet.

Kommentar: Kan inte byta ut då ändringarna från aktualitetsprövningen inte kan läggas till i dokumentet för översiktsplanen utan får ligga i en egen bilaga men ett förord kan skrivas till den

Synpunkter avseende sidorna 57–83.

Sid s 57.

-Bebyggelsen kommer koncentreras till den norra delen av ön och det är framförallt flerbostadshus som byggs.

Ändras till, Bebyggelsen kommer koncentreras till den norra delen av ön med en variation av boendeformer.

Kommentar: Justerar

-Stor vikt läggs på gående och cyklister och bilen får ta mindre plats.

Ändras till, Kommunen vill öka nyttjandet för cyklister och ge bättre förutsättningar för gående.

-Sista meningen sid 57, Flerbostadshus premieras för att öka variationen i bebyggelsen.

Ändras till, Flerbostadshus kan vara ett inslag för att öka variationen i bebyggelsen.

Sid 58.

-Högre täthet i bebyggelsestruktur, vilket innebär att flerbostadshus premieras, för att uppnå en större variation av boendeformer.

Ändras till, Högre täthet i bebyggelsestruktur, vilket innebär att flerbostadshus premieras i de centrala delarna av ön, för att uppnå en större variation av boendeformer.

Kommentar: Flerbostadshus planeras på andra ställen än i de centrala delarna av ön. Texten kan istället ändras till Flerbostadshus premieras i för sådana lämpliga områden

-Planera för låga externkostnader för tredje part, genom trygga livsmiljöer, låga ljudnivåer och minskade luftföroreningar.

Förtydliga vad som avses med "låga externkostnader" får ej stå i kontrast mot ex. vis låga energikostnader.

Kommentar: Det ena behöver inte utesluta det andra, men att se över externkostnader belyser vikten av att se över helheten och vilken miljöpåverkan valen

ger och inte bara fokusera på energikostnaden. Miljöklassningar på byggnader är ett exempel för hur man kan planera för låga externkostnader.

-Transporter som använder låg andel markyta ska prioriteras.

Förtydliga vad som avses, får ej stå i kontrast mot låg bränsleförbrukning jämfört med det sammantagna antalet transporter/km och år.

Kommentar: Innebär att man prioriterar transporter som cykel och kollektivtrafik som har låg ytanspråk per resenär jämfört med bil. Bil har ca 18,5 m²/resenär medan buss har 1,3 m²/resenär och cykel 6,7 m²/resenär

Sid 60.

Ekosystemtjänster.

Hela stycket ekosystemtjänster med underrubrikerna, stödjande, reglerande, kulturella och försörjande tas bort. Detta stycke tillför inget i översiktsplanen.

Sid 64.

Kommentar: Ekosystemtjänster är en del av allmänna intressen som enligt PBL ska lyftas i kommunernas översiktsplaner

-Under rubriken; Södra delen av Hammarö.

Tillägg, En plan för utökad vassröjning är en viktig del i vattenvården för hela Hammarö. Viket bör framgå av dokumentet.

Detta kan med fördel läggas in på sidan 69 under "En natur- och vattenvårdsplan för kommunen ska upprättas..."

Kommentar: Läger till text om detta men i kapitlet om kommunens grön- och blåstruktur istället då detta är en kommunövergripande fråga

Sid 69.

-Hur en ny parkeringsnorm kan se ut för området bör ses över.

Ändras till, en ny plan för flexibel parkeringsnorm kommer att tas fram.

-Finns goda möjligheter att sänka parkeringsnormen i centrala Skoghall.

Stycket tas bort, en ny parkeringsnorm är i framtagande, meningen ger uttryck för ett politiskt ställningstagande vi ej står bakom.

Kommentar: Korrigerar i texten

Sid 70.

-Ställningstagande angående våtmark väster om Mörmons industriområde.

Hela stycket utgår.

Kommentar: Tar bort

Bör framgå att Mörmons skolområde har idrottsprofil

Sid 75.

Kommentar: Läger till text om detta i kapitlet om våra skolor

Under rubriken; Förtättningsområden.

Sätterstrand.

-Området kan med fördel bebyggas med flerbostadshus och då gärna en högre bebyggelse.

Ändras till, Området bebyggs till fördel för med en blandad bebyggelse.

-Delar av de befintliga lokalerna skulle kunna omvandlas och nyttjas till bostäder eller som gemensamhetsutrymmen för mindre verksamheter och handel.

Tag bort stycket, skrivningen låser fast kommunen i gammal bebyggelse.

Sid,77.

Kommentar: För att kunna hålla våra riktlinjer vid en omvandling av Sätterstrand och möjliggöra kollektivtrafik till området krävs ett högre befolkningsunderlag. Att möjliggöra omvandling av befintlig bebyggelse är inte detsamma som att man måste

Områdets karaktär och utvecklingsmöjligheter.
Exempel på text som ska ändras efter att genomförande är klart.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiets synpunkter på aktualitetsprövning översiktsplan

sid 27

Nytt stycke efter sjöar och älvar

Tillgängliggöra stränder för allmänheten

Stora delar av stränderna runt Hammarön är bebyggt och privatägt. Det är resultat av en annan tidssyn på värdet av allmänhetens tillgång till Vänerns stränder. Kommunen strävar efter att göra fler stränder tillgängliga för allmänheten.

Kommentar: Detta står det skrivet om i våra riktlinjer

Sid 57

Ett växande Hammarö - där människan och miljön står i fokus

....Det finns cykelpooler och för längre resor där kollektivtrafik saknas finns bilpooler. Det bildas ytterligare ett handelscentrum runt Nolgård som är en naturlig knutpunkt för hela ön, här finns idag redan bytespunkt för kollektivtrafiken och pendlarparkering. Två centra kan konkurrera och härvidlag är det viktigt att kommunen i sin planering ser till att Skoghalls centrum inte utarmas.

Kommentar: Tydliggör detta i texten

Områdena knyts ihop bättre med den östra delen av kommunen med gång- och cykelvägar och området exploateras med bostäder och förskola. En högre exploatering medför att det går att skapa mervärden i områdena som exempelvis aktivitetsparker med medfinansiering av exploatörer.

Naturområden som grönområden, parker och skolskogar bevaras och integreras i ny bebyggelse.

Sid 59

Ekosystemtjänster

Nytt stycke efter nuvarande text:

I samband med byggprojekt mm måste kommunen ställa krav på exploatörer att analysera marken för att se vad naturen bidrar med på den aktuella platsen. Exploatören ska utifrån sin analys presentera förslag på hur man kan säkerställa minsta påverkan av de ekosystemnyttor som finns samt vilka ekosystemnyttor de kan tillföra. Kommunen får sedan fatta beslut utifrån underlaget som exploatören kan presentera.

Kommentar: En genomförandeplan är under framtagande och detta tydliggörs där.

En allmän synpunkt är att en sådan här plan bör säga något om Vidön. Beskriva vad som finns där och vad kommunen kan ha för utvecklingsmöjligheter i områden. Strandlinjen är inte bebyggd, vilket är ett plus. Området är lika stort som centrala Skoghall och Gunnarskär tillsammans, så det är inget obetydligt område.

Kommentar: Vidön är i denna översiktsplan inte ett utpekad område, vilket många andra områden inte heller är. Blir otydligt om vi behandlar dessa på olika sätt. Däremot så tar vi övergripande upp ett ställningstagande om våra strandområden, vilket då också innefattar Vidön. Vidön nämns också som ett planlagt område med etableringsbar mark för småindustri.

Centerpartiet

REMISSVAR ÖVERSIKTSPLAN

Vi bor i en fantastisk skärgårdskommun.

Centern värnar om vår trygga kommun där människor trivs tillsammans. Framförallt är vi stolta över vårt arbete med social och materiell hållbarhet. Centern delar mycket av det som beskrivs i ÖP:n. Vi har valt att påpeka det vi önskar förändra och utveckla.

Kommunen måste växa i lagom takt dvs. att ekonomiska och planeringsmässiga förutsättningar är goda.

Vi är många som ska samsas på en liten yta. Då är det viktigt att noga beskriva vilka områden som ska vara orörda och exklusiva och samtidigt ange vilka utrednings- och utvecklingsområden som ska finnas för framtida bebyggelse.

Dagens samhällsförändring sker i en allt snabbare takt. Nya planeringsanspråk och intressen gör att översiktsplanen behöver ses över kontinuerligt för att behålla sin funktion som ett strategiskt vägledande dokument.

Dagens problem består av att vi blivit för många kommuninnevanare på kort tid.

Detta har medfört att vi inte riktigt hänger med i den kommunala utvecklingen av skolor, förskolor, infrastruktur mm.

Politikerna behöver vägledning att tolka översiktsplanens framtidsbild och avvägningar mellan olika intressen och fortsatt planering.

Förslag till förändring och utveckling.

Rädda södra delen av Hammarö.

Kommentar: En genomförandeplan är under framtagande som tydliggör kommunens prioriteringar gällande genomförandet av översiktsplanen. Gällande södra delen har vi precis fått prövat i domstolen om skrivningarna i översiktsplanen är tillräckligt tydliga för att kunna säga nej till nytillkommande bebyggelse, vilket dom bedömt som vara.

Politiska nämnder

Bildningsnämnden

Ingen förändring kring de delar som rör förvaltningens verksamheter är nödvändig.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutar att överlämna följande synpunkter:

- Texten i sammanfattningen, ÖP skall leda till ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle föreslås ändras till: ÖP skall underlätta vägen mot ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle.

Kommentar: En ändring som inte ger någon egentlig skillnad

Motiv: Planen kan ej självständigt leda till målet det krävs många fler bidragande delar.

- Texten i sammanfattningen, sista meningen: *Kommunen behåller sitt ställningstagande från den nuvarande / gällande översiktsplanen att kommunens södra del skall fredas från ytterligare bebyggelse.* Endast i begränsad omfattning skall ytterligare bebyggelse tillåtas på kommunens södra del.

Motiv: I planen framgår att om huvudbyggnaden ej anses beboelig får ej nya byggnader uppföras. Detta kan försätta fastighetsägare i en mycket besvärlig situation om tex huset brinner upp och anses obeboeligt. Vad skall då ägare ta sig till, skänka fastigheten till kommunen och vems bedömning om vad som är beboelig skall gälla?

Kommentar: Om ett hus i bebodigt skick brinner ner får det givetvis byggas upp igen. Bedömning om vad som är bebodigt görs av miljö- och byggnadsnämnden. Att släppa på den skrivning vi gjort nu när den visat sig hålla i domstolar

gör att vi återigen riskerar att få tillkommande byggnationer på södra halvan av kommunen.

- Under kapitlet Hammarö kommuns strategiska utveckling och rubriken: Ett växande Hammarö. (sida 57) Texten: *I den mån det går bygger vi på redan hårdgjorda ytor eller på områden där infrastrukturen redan finns.*

Ändras till: I den mån det går hänvisas nyproduktion till områden där infrastruktur finns.

Kommentar: Att i möjligaste mån nyttja redan hårdgjorda ytor är både kostnadsbesparande och miljövänligt

- Under kapitlet Hammarö kommuns strategiska utveckling och rubriken: Riktlinjer. (sida 57) andra stycket, texten: *Skärgården ska undantas från vidare exploatering gällande ny bebyggelse som privatiserar eller upplevs privatiserande.*

Förslag: Skärgården undantas från vidare exploatering.

Kommentar: En sådan skrivelse kan innebära att vi inte kan göra åtgärder kring skärgårdsmiljöer för att tillgängliggöra skärgårdsområden för besökare.

- Under kapitlet Hammarö kommuns strategiska utveckling och rubriken: Riktlinjer. (sida 57) Sista meningen: *Flerbostadshus premieras för att öka variationen i bebyggelsen. Hur skall de premieras? Billigare bygglov, billigare VA anslutning och varför?*

Kommentar: Text ändras. Premiering innebär ingen rabatt men ev prioritering.

- Ta bort att det finns motionsspår på Vidön, Gunnarskär och Lillängen (de är bortbyggda), sidan 26.

Kommentar: Reviderar texten

- Ta bort att det finns en utomhusidrottsplats vid Hammarlunden (också bortbyggd), sidan 26.

Kommentar: Reviderar texten

- Ta bort Ruds- och V:a Skagene som badplatser, sidan 27.

Kommentar: Reviderar texten

- Ta bort att Bärstad badplats finns med som klar 2019. Lägg däremot till att Getingbergets-, Raggårdsvikens- och Möruddens badplatser har kvalitetsstämpel "EU-bad", sidan 27.

Kommentar: Reviderar texten

Socialnämnden

Socialnämnden har inget att erinra

Miljö- och byggnadsnämnden

Nya lagar, mål, riktlinjer och strategier

Ett antal nya lagar, mål, riktlinjer och liknande har tillkommit sedan översiktsplanen antogs eller i senare delen av processen av arbetet med framtagandet av översiktsplanen. Här nämns ett urval av dem som vi anser vara av större betydelse och kan påverka översiktsplanen och dess intentioner.

Boverkets tillsynsvägledning för översvämningsrisk

Krav på redovisning i översiktsplanen av risken för skador på den byggda miljön m.m. (PBL)

Regional risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Rekommendationer för hantering av översvämnning till följd av skyfall

Riksintresse Energiproduktion (Vattenkraft) – Samråd

Riksintresse Kommunikationer – beslut

Riksintresse Totalförsvaret – beslut

Skyfallskarteringar av 16 tätorter

Trafikverkets åtgärdsprogram enligt Förordning om omgivningsbuller, 2019-2023

Översyn av den generella strandskyddets omfattning

MKN Vatten - uppdatering av statusklassningar

Ny vägledning om geotekniska säkerhetsfrågor vid planläggning

Energipolitiken

Levande städer-politik för hållbar stadsutveckling

Länstransportplan för Värmlands län 2018–2029

Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023

Nationell plan för transportsystemet 2018–2029

Politik för gestaltad livsmiljö

Planeringskatalogen lanserades

Det här behöver "ändras" i översiktsplanen

Några delar i översiktsplanen har blivit inaktuella, nya förutsättningar har tillkommit vilket innebär att delar behöver justeras, vissa delar behöver förtydligas och nån felskrivning behöver korrigeras. Dessa ändringar kommer redovisas i ett separat häfte som ska ingå som en del till den tryckta översiktsplanen. Dessa ändringar kommer läggas till i den digitala översiktsplaneversionen på Hammarö kommuns webbsida: www.hammaro.se/oversiktsplan.

Korrigeringar i kapitlet nationella och regionala mål på sidan 13-14

Hammarö kommun redovisar och beskriver i översiktsplanen hur kommunens ska säkerställa de tre hållbarhetsdimensionerna av hållbar utveckling men behöver tydliggöra att man arbetar utifrån målen i Agenda 2030.

Agenda 2030 syftar till att skapa en hållbar utveckling och består av 17 globala mål för hållbar utveckling som antogs av FN 2015. Av 17 mål är det flera som kan kopplas till översiktsplanering och kommunernas långsiktiga arbete med hållbar utveckling. Mål 11 om hållbara städer och samhällen är det övergripande målet för bebyggelse och fysisk planering. Förutom mål 11 kan majoriteten av de 17 globala hållbarhetsmålen, och många av de tillhörande delmålen, vara relevanta för olika aspekter av hållbar fysisk planering.

Korrigeringar i kapitlet om ekonomisk hållbarhet sidan 15

Text läggs till "Det är viktigt att framtida byggnation anpassas till det behov som finns hos de personer som säljer sin villa och vill flytta till en lägenhet. Om vi inte kan erbjuda attraktiva lägenheter på Hammarö (bostadsrätter eller hyresrätter) flyttar dessa till Karlstad och vår skattekraft minskar".

Korrigeringar i kapitlet förskola och grundskola sidan 20-21

I kapitlet är det lite för mycket specifika fakta vilket innebär att stycket lättare blir inaktuellt. Korrigerar och gör det mer övergripande

Korrigeringar i kapitlet om besöksnäring sidan 25.

Ta bort texten om vandrarhem på Sätterstrand och lägg istället till text om att hotell eller vandrarhem inte finns i kommunen

Korrigeringar i kapitlet natur, friluftsliv och fritid sidan 26-27

Motionsspåren på Vidön, Gunnarskär och Lillängen samt idrottsplatsen på Hammarlundens skola tas bort, sidan 26

Badplatserna på Rud och Västra Skagene tas bort, sidan 27

Korrigering om översvämning sidan 38- 40

Länsstyrelsen skyfallskartering över Skoghall läggs till.

I kapitlet om översvämning har en felskrivning skett vilket gäller höjdsättning på vägar där för att minska riskerna vid översvämning har beslutat att större vägar ska uppnå en återkomsttid på 200-årsnivå 47.41 och mindre vägar en återkomsttid på 100-årsnivå 47.21. Här är höjderna fel och ska ändras, för 200-årsnivå är det 46.41 och för 100-årsnivå är det 46.21 som är de riktiga höjderna.

Korrigerig om buller sidan 42

En allmän text om nya riktvärden för buller läggs till

Korrigerig om miljö kvalitetsnormer luftkvalitet och vatten sidan 42-43

En allmän text om nya föreskrifter för luftkvalitet och vatten läggs till

Korrigeringar i kapitlet om riksintressen enligt 3 kap MB, Klarälvsdeltat sidan 46

Sista punkten om åtgärder våtmark tas bort

Korrigeringar i kapitlet om mellankommunala frågor 54-55

Texten om kommunikationer och väg 236 utvecklas Hammarö- Karlstad

I texten om Vänersamarbetet läggs till "Den viktigaste frågan för n är att följa Trafikverkets planer på nya slussar i Trollhättan och verka för att dessa genomförs tills 2031 enligt antagen långsiktplan."

Korrigeringar i kapitlet riktlinjer sidan 57-58

Stryk bilen får ta allt mindre plats, otydlig fras.

Texten "Bebyggelsen kommer koncentreras till den norra delen av ön och det är framförallt flerbostadshus som byggs" ändras till "Bebyggelsen kommer koncentreras till den norra delen av ön med en variation av boendeformer"

I kapitlet om god livskvalité läggs till text "Barn uppmuntras till idrott och rörelse och att på säkra cykel- och gångvägar själva ta sig mellan skola, hem, idrott och fritidsaktiviteter"

I kapitlet om att skapa en tätare bebyggelsestruktur läggs utvecklas texterna om att flerbostadshus premieras till att detta sker i områden lämpliga för flerbostadsbebyggelse.

Tillägg i kapitlet Definition av grön- och blåstrukturens områdestyper och ställningstaganden sidan 64

Ta bort punkten vatten

Lägga till text om att en plan för utökad vassröjning är en viktig del i vattenvården för hela Hammarö ska tas fram.

Text om invasiva arter, vad det innebär och om att en handlingsplan för detta ska tas fram läggs till.

Ändringar i kapitlet om utvecklingsområden

Skoghalls tätort sidan 69

Förtydliga viken av ett levande centrum med ett gott utbud av service, viktigt att kommunen tillsammans med fastighetsägare och centrumhandeln verkar för detta.

Stycket om parkeringsnorm tas bort och ersätts med texten om att en parkeringsnorm är under framtagande.

Djupängen sidan 70

I kapitlet finns ett ställningstagande om att utveckla en våtmark, detta är inte längre aktuellt så det stryks. Däremot behöver kapitlet av området utökas med att även innefatta Mörmons skolområde och Mörmo gård. Detta är idag ett viktigt utvecklingsområde för den kommunala servicen i form av ett sammanhållet skol- och idrottsområde samt särskilt

boende. All framtida utveckling ska ske med ett övergripande och helhetsperspektiv av området och dess framtida utveckling.

Anneberg sidan 78-79

I området pågår ett stort bostadsprojekt där 72 bostäder i form av fyrbohus ska byggas, detaljplan finns. Text om detta läggs till i kapitlet (ev karta). Revidera texten om utvecklingsområdet med bostäder och förskola då den detaljplanen är klar och projektering pågår, färdigställande beräknas till 2021–2022 för båda utvecklingsområdena.

Hela området kommer även få en ny anslutning i form av cirkulationsplats och gc-nätet kommer att byggas ut.

Östanås sidan 81

Lägga till text om att gc-väg måste byggas ut innan nya bostäder kan vara aktuellt. Stryka texten om att säkra tillgången på förskoleplatser då detta är en allmän hållning.

Slutsats

Den samlade bedömningen är att våra nuvarande översiktsplanedokument i nuläget fortsatt är aktuella i sitt syfte att fungera som underlag vid planering och beslut och i förhållande till kraven i 3 kap 5§ PBL. Översiktsplanen bedöms fortsatt visa grunddragen kommunens syn och ställningstaganden kring hur mark- och vattenanvändningen ska användas, utvecklas och bevaras. Ingen av de lagändringar som genomförts sedan översiktsplanen antogs gör gällande översiktsplan inaktuell i den meningen att den strider mot de nya bestämmelserna.

Dock krävs vissa korrigeringar på grund av nya förutsättningar samt förtydliganden och ändringar där man inte anser att översiktsplanen är tillräckligt tydlig.

En översiktsplan är ett strategiskt dokument som visar på kommunens långsiktiga viljeinriktning för användning av mark och vatten. Översiktsplanen har därmed ett syfte att kunna vara vägledande för mer än en mandatperiod. Därför är det viktigt att kommunens översiktliga arbete sker kontinuerligt. Att arbeta fram en översiktsplan är ett tidskrävande arbete med långa processer. Därför är det viktigt att kunna uppdatera planen kontinuerligt inom mer begränsade områden genom kompletterande dokument. Kommunen har påbörjat och kommer att fortsätta arbeta med kompletterande dokument till översiktsplanen i första hand i form av en genomförandeplan. Genomförandeplanen ska vara en hjälp i att samordna och förverkliga *Översiktsplan 2018 Hammarö kommun*.

Genomförandeplanen redovisar hur vi behöver tillämpa de riktlinjer vi beslutat om i översiktsplanen för att kunna fatta smarta samhällsbyggnadsbeslut när Hammarö växer samt vilka prioriteringar som gäller för de utpekade utvecklingsområdena.